

Mi történik Kinában

Tanulmány a Kinában zajló eseményekről, történelmi és szociális okairól és a jövő perspektíváiról

Írta: H. G. Wells

A kínaiak nem sajnálták a fáradságot és eljöttek Európába, éppen úgy, mint Amerika, — jöttek és jönnek egyre növekvő számmal. Mi Kinába elküldjük a kalmárokat, szélhámosokat, csempészeket és védelmükre hadihajókat küldünk utánuk. Hasonlóképpen elküldjük Kinába mindenféle szektának papjait, hogy megtanítsák a boldogtalan kínaiakat az üdvözülés különféle módjaira. Komoly és hitelt érdemlő ember nem megy Kinába, úgy, hogy ha erről az országról valaki pontosan akar tájékozódni, legjobban teszi, ha a legelső kínaihoz fordul felvilágosításért. Ezzel szemben a kanai tanult elem a legpontosabban tájékozott az ugynevezett „civilizált” világ minden ügyesbajos dolgáról.

Mit tanult Kina

A mi boldog és öntudatlan tájékoztatásunkba a rendkívüli meglepetés erejével vágott most bele, hogy él, van egy erős nacionalista kínai nemzet, amely velünk, mint teljesen egyenlő fél akar tárgyalni. A változás a régóta ingadozó eszárnyi ház hirtelen bukásával következett be. És ez a változás olyan gyökeres volt, hogy elkerülhetetlenül maga után vonta a minden irányban való széthúzást. A széthúzás között mi nyugatiak hiába kerestük az események magasra emelt „nagy, történelmi figurát”, akit támogatni lehetne presztízseben is, aki azután Kina kapuit tágra nyitná az európai spekulánsok számára. Mintha a nagy kalandorok kora letűnt volna azokban az országokban, amelyek Olaszországnál nagyobbak. A távol keleti országokban valami végtelenül figyelemre méltó dolog történt, — történelmileg teljesen új fenomén: a kormányzásnak új formája, amely áll egy effektív kormányból, hozzáértő katonai kontrollból, logikus, állandó politikából és mindez egy szervezetnek a legfelsőbb irányítása mellett. Ez nem alkotmányos monarchia, sem nem diktatúra, sem nem parlamentáris köztársaság francia vagy amerikai mintára, mégis élnek, működnek: az egyik Oroszországban, a másik Kinában. Ebben hasonlítanak, alapjukban pedig különböznek. Hasonlítanak organizációjukban, különböznek politikai céljaikban, evangéliumukban és még sok másban.

Egy speciális fázison, tanulmányozhatjuk ezeket a hasonlatosságokat és differenciákat.

A modern technika a kínai forradalomban

A kínai események során olyan jelenségeket tapasztaltunk, amelyek rendkívüli módon segítettek elő a mi rendszereinkről teljesen elütő politikai berendezkedés gyors végrehajtását. Az összeköttetés új és modern eszközeit ez az újfajta kormányzati rendszer a legteljesebb mértékben kiaknázták: nyomdát, telefont, távirót, rádiót, — amelyeknek segítségével rendkívül gyorsan lehet eljuttatni a végrehajtó központokhoz a direktívákat, technikai vagy stratégiai utasításokat és hasonló gyorsan meg lehet kapni a választ is. Így, alapszabályban rendkívül csekély idő alatt tartalmaz munkát lehet végrehajtani a az új politikai módszerek alakulhatnak ki ezen a módon. Az eszmék és az eszméket kifejező szavak sokkal szuggesztívebb erőhöz jutnak ilyenkor, mint bármely erős egyéniség varázsa. Az egész közönséget érintő terveket azonnal meg lehet valósítani legkisebb részleteiben minden következményével együtt, anélkül, hogy személyi vagy helyi érdekek ennek végrehajtását elgáncsolhatnák.

Az új egyetemes és kísérleti módszer új társadalmi rendet teremt, amely épp annyira nem kommunista, mint ahogyan nem individualista. Egyetlen egyszer volt súlyos aggodalma a Koumintang rendszer vezetőinek, hogy Kina területén su-

lyos akadályokba fog ütközni és ez az akadály nem a régi rendszerhez húzó vagy reakciós kínaiak részéről, hanem a kommunista propaganda által megfogott munkáscentrumban: Sanghaiban. A sanghai városi és társadalmi fejlődés a modern ipari és kereskedelmi haladás útjait követve, váratlanul szembe került a munkáskérdéssel. Amihez nyugaton évszázadok kellettek, az Sanghaiban évek alatt teremődött meg: munkás- és alkalmazotti szervezetek teljes kiépítése, Kinában a szervezkedés gondolata egyáltalán nem ismeretlen, csak hogy azelőtt ilyen csak egy volt, a Gilda: a gazdasági termelés minden résztvevőjének vertikális szervezkedése, amely magába foglalta a leg-hatalmasabb mandarinat épp úgy, mint a legutolsó kult. Sanghaiban ismerkedtek meg először a horizontális szervezkedés erejével, amely az egyenrangú alkalmazottakat ölelte fel. Ez az új szervezkedési mód itt olyan gyors tempóban folyt le, hogy lehetetlen volt megmaradni a helyes irányban.

Mindenekelőtt hiányzott a munkáskérdés megoldásához szükséges állami együttműködés, a munkásvédelmi törvényhozás. Nem szabad azt sem elfelejteni, hogy a kulinak hiányzott minden politikai iskolázottsága és nem lehet csodálkozni, ha a szélsőséges agitátorok ennek az ipari városnak proletármegében hálás talajra találtak. És ha ez a munkásság maga talán nem is volt kommunista, de kommunista vezérek befolyása alatt áll és az így szervezett kulik száma itt a félmilliót is meghaladja. Aki érdeklődéssel figyelte a sanghai-i sztrájkmozgalmakat a világháború befejezése után, az kuriozus adatokat jegyezhetett fel. 1926-ban például százhetvenkilenc sztrájkot folytattak le és mintegy negyedmillió munkás által végrehajtott munkabeszüntetés következtében több mint másfél millió munkanap veszett el. Ezekből a számokból kiderül, hogy ezen a ponton a radikális kommunista kínai kulik nagyon gyors fejlődést mutattak a szociális harc eszközeinek használatában.

A Koumintang Kantonból való elindulása előtt mindenekelőtt a szegény néposztályra bázisoztak. Csak hogy a nemzeti önállóságra való törekvés az európaiak által indusztrializált partvidékeken összeesett a munkásság bérkiérdelmeivel, amely ugyancsak az idegen előjogok ellen vette fel a küzdelmet. A kínai munkás előtt minden idegen, aki Kinában, de legfőképpen a partvidéki ipari és kereskedelmi városokban megjelenik, — kapitalista. A legszerűsebb életviszonyok között élő európai alkalmazott életmódja és a kuli nyomorgása között olyan nagy a differencia, hogy a kulinak a nézőpontja tökéletesen igazolt. Ez a kizsárolt tömeg boldogan szegődött a nemzeti felszabadulás zászlója alá, csak hogy éppen Sanghaiban lehetett attól tartani, hogy a Koumintang felszabadító hadserege egyuttal katasztrófát is hoz a városra, mert az ott élő szervezett kulik az alkalmat felhasználva, orkánzerű dühvel fognak elpusztítani mindent, ami európai és ez a katasztrófális vihar a legsúlyosabb diplomáciai, sőt háborús konzekvenciákat vonhatja maga után.

A kínai nemzeti forradalom meglepetéseket hozhat

A kommunizmusra hajló sporadikus szervezkedés, — mint amilyenre most kiértünk, — egészen efemer jelenség, amelynek nem szilárd voltáról az eddig lefolyt események már meggyőzték. Összintén nézve a dolgokat, ma már senki sem állíthatja komolyan, hogy Kinának ez vagy amaz a része kimondottan kommunista, jóllehet a nyugateurópai sajtó szinte céltudatosan szeretné valamelyik kormányzatot Moszkva karjai közé kergetni. Bizonyos, hogy Kina távolról sem fél annyira Oroszországtól, mint Japántól, vagy a nagyhatalmaktól, amelyeknek hajói naponta cirkálnak a kínai folyamokon. Oroszország sokkal távolibbnak és kevésbé ijesztőbbnek tűnik fel, mint bárki más. És azok a számátságok, amiket az orosz-kínai együttműködésről a mi újságjaink irnak, nemcsak nálunk, hanem Oroszországban és Kinában is cirkálnak és mindezekről maguknak pontosan számot adnak.

Vigyázni kell, hogy ily módon még egyszer sikerül felfedeztetnünk Oroszországgal és Kinával azt, hogy problémáik között van egy egész sereg azonos, hogy

egyformán kivétel nélkül tartjuk a városokat és a kínai páriákat. És ha egyszer valóban arra szánják magukat, hogy a közös, érintkező problémák megoldására összefogjanak, akkor az az együttműködés váratlan meglepetéseket tartogathat a kivénült civilizáció számára. Eddig nem ismert energiával vehetik rá magukat tudományos kutatásokra és ezer európai tudóssal szemben tízezer kínai tudóst sorakoztatnak fel. Európa és Amerika talán olyan ragyogó helyzetben van, hogy egy ilyen iramot sokáig bírhatna ki, ki nem aknázott kinecek földje, amelyen hi-

Felbontották a Korona-szálló átépítésére beérkezett ajánlatokat

Néhány napon belül az építési szakbizottság bírálat alá veszi a pályázatokat

(A R. H. tudósítása.) A Korona-szálló átalakítási munkálataira vonatkozólag az építési szakbizottság egy alkalommal kimondotta, hogy a speciális munkálatokra való tekintettel generális vállalkozóknak adja ki a munkát. Később azonban módosította ezt az álláspontját és azt javasolta az építési bizottság a tanácsnak, hogy több részre ossza szét a munkálatokat. A kisiparosok részéről is erősen nyilvánult meg az a kívánság, hogy a kömvésmunkálatok kivételével az összes munkát kisvállalkozóknak adja ki a város. A közszállítási szabályzatok értelmében ugyanis a kisiparosok minden közmunkánál hat százalékos előnyt élveznek a nagyipari vállalkozókkal szemben.

A polgármester, hogy eleget tegyen a Korona-szálló átalakítási munkálatainak felmerülő különleges kívánságoknak és a kisiparosság törekvéseit is honorálja, elhatározta, hogy a kömvés, a burkoló, műkö, szobrász, csiszoló munkákat nagyvállalkozóknak adja ki, a többi munkálatokat pedig, különösen az asztalos, lakatos, mázoló és üveges, továbbá a vízvezeteki, csatornázási és villanyfeszítési munkálatokat kisvállalkozók kapják.

A Korona-szálló átalakítási munkálataira már régebben hirdettet versenytárgyalás kedden járt le és kedden délelőtt bontották fel az ajánlatokat. Az összmunkálatokra beérkezett ajánlatok közül a legolcsóbb ajánlatot Árva Pál, Papp

Elsőrendű gyermektrikók és zoknik

Méthnél

hetetlen gyorsan nőhet magasra új és domináló civilizáció. Ma még polgárháború és keresgélő társadalmi vívódás martaléka, de semmi okunk nincs arra, hogy Kinát ugyanazzal a lekicsinylő megvetéssel kezeljük, mint Amerikát a hajdani polgárháború idején tettük. (Vége.)

Sándor és Gábor cég tette 515,014 pengővel, az utána következő legolcsóbb ajánlatot pedig Katona Lajos 515,882 pengővel.

Tekintettel arra, hogy a Korona-szálló központi fűtésre akarják átalakítani, — több vállalkozótól kértek a fűtési berendezésekre ajánlatot. Fűtési berendezésekre a következő cégek tettek ajánlatot: Knuth Károly 57,359 pengővel, Richter és Henenberg 79,084 pengővel, Hilóczy testvérek 56,374 pengővel, Erdélyi cég 55,765 pengővel, Első Miskolci Vízvezetési Vállalat és Szilágyi János cég 53,645 pengővel, Hajós cég 44,230 pengővel, Schwarcz József, Weitzenhoffer, Ilkovic és Rónai cég 49,988 pengővel.

Vízvezetési munkálatokra a Richter és Henenberg cég 36,886 pengővel, Erdélyi cég 50,680 pengővel, Friedlaender cég 45,816 pengővel, az Első Miskolci Vízvezetési Vállalat és Szilágyi János 42,343 pengővel, Hajós cég 45,348 pengővel, a Dróth-cég 38,544 pengővel, Schwarcz József, Weitzenhoffer, Ilkovic és Rónai cég 36,174 pengővel. Ez a cég együttes ajánlatot is tett 86,162 pengőért, amellyel legolcsóbb lett az összes ajánlattevők között.

A villamosberendezési munkálatokra a legolcsóbb ajánlatot a Fazekas, Weiss és Csunderlich-cég tette 37,783 pengővel.

Az építési bizottság néhány napon belül dönt majd a munkálatok kiadásáról.

A posta megindította Nagyvisnyó—Putnok, valamint Putnok és Aggtelek között az első személyszállító autobuszjáratokat

Az első két napon beigazolódott, hogy a postautobusok üzemeltetése igen jól kifizetődő vállalkozás — A postautobusok próbajáratok után más irányokban is rövidesen megindulnak

(A R. H. tudósítása.) Nagyvisnyó—Vadna—Putnok, valamint Putnok és Aggtelek között a postakincstár május hó 15-én megindította azt az autobuszjáratot, amelynek a menetrend szerinti közlekedésével egy ideig igen nehezen megközelíthető és a vasúti összeköttetéssel nem rendelkező vidéket kapcsolt be, liktető, virágzó forgalomba. A Bükk egyik legszebb részét kapcsolta össze ez az autobuszjárat az Eger—putnoki vasútvonallal és tette lehetővé, hogy egész sereg olyan közcsébe lehessen autobusszal kijutni, ahová eddig egy-két napba került, amíg az ut megjárható volt. Most naponta kétszer közlekedik igen kényelmes, kintűnő autobus és szállítja olcsó pénzért az utasokat. Az autobuszjárat utvonala igen helyesen úgy van megválasztva, hogy olyan vidéken halad keresztül, amerre vasútvonal nem vezet, ezzel szemben a közeli vasutvonalak kiindulási és érkezési helyükkel teljesen bekapcsolódnak az autobusz járatok.

Az egyes állomásokra menetrendszerűleg akkor érkeznek meg az autobusok, amikor az utasok már vonaton tudják tovább folytatni útjukat.

A nagyvisnyói állomásról indul el reggel 5 óra 30 perckor az autobus, pár perccel előbb érkezik meg Nagyvisnyóra Eger felől a 2 óra 33 perckor induló személyvonat. Dédes, Bántapolcsány, Bántalva, Bánhorvát, Nagybárca községek után Vadnára megy az autobus, Vadnára 6 óra 48 perckor érkezik meg, az utasok azonnal tovább folytathatják az útjukat Miskolcra. Miskolcra mindazok, akik Nagyvisnyóról reggel 5 óra 30 perckor indultak el az autobus révén reggel 8 óra 02 perckor megérkeznek a gömöri pályaudvarra. A nagyvisnyóiak a járásbírói székelyre, Sajószentpéterre is reggel 7 órakor érkeznek meg.

Vadna állomásról az autobus tovább folytatja az útját Dubicsányon keresztül Putnokra. Putnokra 7 óra 16 perckor érkezik meg. Putnokról délután 2 óra 54

perckor indul visszafelé és 3 óra 14 perckor érkezik Hosszúrpusztára, délután 3 óra 20 perckor Vadnára és 4 óra 38 perckor Nagyvisnyóra. Az utasok, ha Egerbe akarnak menni, Nagyvisnyón azonnal beszállhatnak az Eger felé induló személyvonatra. Egerbe a személyvonat este 8 óra 10 perckor érkezik meg.

Putnok—Aggtelek között is megindult az autobusjárat. Az autobus a putnoki pályaudvarról reggel 9 óra 45 perckor indul el. Közvetlen összeköttetése van azzal a személyvonattal, amelyik Budapestről este fél 11 órakor. Miskolcra reggel 8 óra 05 perckor, Egerből 2 óra 33 perckor, Bánrévéről 6 óra 48 perckor indul. Ez az autobus keresztülhalad Keleméren, Zádorfalván, Ragályon, Trizs községen, és délelőtt 11 óra 53 perckor érkezik meg az aggteleki barlanghoz. Egy másik autobus ugyancsak Putnokról délelőtt 12 órakor indul, ennek csatlakozása van a Miskolcra délelőtt 10 óra 36 perckor induló személyvonathoz, ez délután 2 óra 25 perckor érkezik Aggtelekre, Aggtelekről délután 5 óra 55 perckor indul vissza Putnokra, este 8 óra 30 perckor érkezik meg, innen csatlakozása van Miskolcra 10 óra 06 perckor az érkező személyvonatnak, amivel az utasok azonnal továbbutazhatnak Budapest felé, ahová reggel 5 óra 50 perckor érkeznek meg. Ilyenformán, ha valaki Budapestén reggel 5 órakor vonatra ül, 10 órakor megérkezik Miskolcra, azonnal továbbmehet Putnokra, innen az autobus elviszi Aggtelekre, megtekintheti a cseppkőbarlangot és másnap reggel 5 órakor már ismét Budapestén lehet. Az ugynevezett vasárnapi kirándulások számára tehát az autobus üzembehelyezése révén igen nagyszerűen megfelelnek az aggteleki turák.

Az autobus díjszabás aránylag olcsó. Így például Putnok—Aggtelek között a menetértéktárgy ára 4 pengő, négy éven aluli gyermekek számára nem kell jegyet váltani.

Tekintve azt, hogy Putnokról majdnem 35 kilométerre van Aggtelek, ezenkívül nagyon sokáig vár a visszatérő utasokra az autobus, egyáltalán nem mondható magasnak ez az összeg.

Hasonlóan szabták meg a Putnok—Aggtelek közötti út árát. Nagyvisnyó—Putnok között 3,20 fillér a személydíjszabás, podgyászdíj 20 kilométerig 25 kilométeren belül 60 fillér.

Feltűnően szép

csipkék, szalagokban
óriási választék

Salgónál

Szakorvosok ajánlják torokgyulladás, meghűlés, valamint a spanyolnátha elleni védekezésül.

A Panflavin-pasztilák minden fertőző betegség ellen oly egészen sajátos hatást váltanak ki, mely semmiféle más szerrel nem érhető el.

A valódi Panflavin-pasztilák a fenti eredeti csomagolásban minden gyógyszerárban kaphatók.

Epstein Crep de chine nyakkendői szenzációk

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy hosszú évek óta jó hírnévnek örvendő

butorüzletem Buzatér 3. alá Zúszmann Istváreskedése mellett helyeztem át.

Tisztelettel felkérem nb. vevőimet, hogy úgy vásárlás, mint a fizetések teljesítése végett ezen helyen felkeresni sziveskedjenek. Raktáramon a Győri Faipari Rt. legjobb készítményű butorait árusítom és továbbra is kérem, hogy az eddig irántam tanúsított jóindulatukat fentartani sziveskedjenek. — Elvém továbbra is, vevőimnek a legjobb butorokat a legolcsóbb árban, kényelmes fizetési feltételek mellett árusítani és felkérem, hogy arról személyesen is meggyőződni sziveskedjenek.

Teljes tisztelettel
AU CH HENRIK
Buzatér 3. szám